

Ent-Setzte Lektüren. Literarische Bildung und ästhetische Individualität in Antoni Tàpies' *Memòria personal*

Gerhard Wild (Frankfurt am Main)

Resum: No hi ha gaires temptatives d'analitzar l'obra principal literària de Tàpies segons criteris de l'estètica literari. El nostre assaig sobre la intertextualitat en la seva *Memòria personal* (1977) vol descriure la dependència d'aquest llibre de varies obres importants de la literatura mundial. De fet, l'artista va incorporar en el seu text fragments extrets tant de novel·les, contes i drames de Richard Wagner, Thomas Mann, Marcel Proust i Jean-Paul Sartre, com d'assaigs sobre art clàssic com per exemple de Leonardo da Vinci, de Max Ernst o de Sir Herbert Read, fins a obres filosòfiques de la tradició idealista des de Plató. L'ús intertextual de Tàpies compren una llarga escala de pràctiques textuals com la citació directe de títols i frases, la inserció de fragments d'aquests llibres fins a formes encobertes d'incorporació, per exemple, la paròdia i el pastitx. De manera més forta que en obres autobiogràfiques d'altres autors, *Memòria personal* s'inclina cap a transformar-se d'un text documentari en un astut joc entre un autor disfressat en varies mascaretes estilístiques i un lector més o menys ideal, capaç de discernir les diferents posades narratològiques segons les seves procedències estètiques. Totes aquestes diferents maneres de mascarada intertextual reflecteixen una consciència altament elaborada de formes genèriques i una sagacitat impressionant per als valors semiòtics de texts de la literatura mundial. Al mateix temps, aquests procediments literaris es corresponen amb els principis fonamentals de l'estètica de Tàpies en tant que l'aplicació de material textual pre-existent manifesta una concepció artística comparable a l'arreglament de materials distints en la seva producció pintorística, per exemple en *Figura de paper de diari amb fils* (1946). ■

Summary: There has not been an exhaustive attempt to analyze the literary work of Antoni Tàpies. His *Memòria personal* (1977) in particular did not get the attention it merits as a poetic creation. The central thesis of our study is that *Memòria personal* has to be regarded not only as documentary text concerning Tàpies' life, but also as a highly artificial arrangement of textual fragments. The listing of texts by famous authors that Tàpies not only read during his whole lifetime but also quoted in the *Memòria personal*, enables us to describe a large scale of intertextual levels. The spectrum of incorporated texts ranges from the mere mention of book titles and the literary insertion of work segments to highly elaborated forms of stylistic parody and pastiche. As a patchwork of extraneous literary elements, the supposed autobiography tends to disguise central episodes in Tàpies' life. All quoted authors, works and genres such as Proust, Mann, Sartre and Wagner refer to a specific concept of incorporating existent former material, while its use in the text corresponds with Tàpies' view on artistry. Art work becomes a means to transform reality itself by assembling its fragments in an act of individual craftsmanship, as may be seen in graphic work like *Figura de paper de diari amb fils* (1946). Thus, Tàpies' use of intertextuality reflects a highly sophisticated view of world literature as a medium and material of aesthetic creation itself. [Keywords: Intertextuality; artistic material; autobiography; identity; literary camouflage; Proust; Thomas Mann; Sartre; Max Ernst; Leonardo da Vinci] ■